

begon stellig en duidelijk met het geven van haar 'geloofsbrieven' :
Ik ben en blijf katholiek, maar van het kerkinstituut afgegroeid, maar wel verbonden met voorgangers en volgelingen, soms een stelletje ongeregeld, het volk van God.
Oecumenisch,
gastlid van de Remonstrantse Gemeente,
met groot respect voor de bisschoppen van de oud-katholieke kerk,
maar teleurgesteld in de eigen bisschoppen in toenemende mate,
Heeft in de historie vier pogingen gedaan om met bisschoppen in gesprek te komen. Ze zijn telkens mislukt.
Ze onderstreept de op de tafels aangetroffen folder van Huub Schumacher over de cursusdagen over 'een wereld, een god, een kerk die niet bestaat' (zie elders op de website www.nherberg.nl)
Ze wijst op een artikel in Trouw: 'Zou God achter de crisis zitten' en concludeert: We krijgen steeds meer de kans te laten zien waar het met de kerk naar toe moet!

Maar we praten niet over kerk en bisschoppen vandaag, maar over 'Spiritualiteit'.
Het is meer dan een modewoord. Welke Geest stuwt mij voort op mijn drieëntachtigste.
Spiritualiteit is persoonlijk en verandert met de leeftijd. De bronnen ervan veranderen met de tijd. Mijn ouders kenden het woord niet, maar waren wel spirituele mensen, van het lied 'Kom heil'ge Geest daal tot ons neer. . . . Zij baden om de Geest om de wereld te herscheppen. Ze betuttelden niet, legden geen regels op. Integendeel: 'Als regels niet goed zijn voor de mensen, dan deugen de regels niet'.
Spiritualiteit heeft ook te maken met gebeurtenissen. Het is een onderstroom in je leven, in jouw omstandigheden, met jouw mogelijkheden. Het helpt je tot jezelf te komen.
Mensen, schrijvers, die veel hebben betekend voor haar besef van spiritualiteit zijn:
Frans Maas, filosoof, 'Alles wat er toe bijdraagt dat je meer mens, meer jezelf bent. . . .'
Levi Nas, joods filosoof, noemt het 'levenselan'.
Kees Waayman, 'Zoeken naar je bronnen; welke heb ik aangeboord, welke achter me gelaten.
Het hoort bij je als boodschappen doen; vroeger deed je anders boodschappen dan nu.
Anselm Grün, monnik, 'Spiritualiteit komt niet van boven, maar van het dagelijkse leven
Leer eerst jezelf kennen!'

Sommige gebeurtenissen kunnen je terugbrengen bij de bronnen waaruit je leeft. Ontdekken wie je in diepste wezen ben, geeft vitaliteit aan de mens.
Bronnen. Stromen ze nog, of staan ze stil? Iedere mens is uniek, met zijn eigen levens- geloofsverhaal.
Sommige bronnen zijn gehouden, andere zijn weggestreept.
Het is goed om daarom te denken met welke God ben ik opgevoed, met welke Kerk opgegroeid?
De christelijke traditie is een belangrijke bron. Welk beeld kreeg ik mee van mezelf?
Als je zelfstandig wordt, ga je keuzes maken. Was ik daar vrij in? Of was je daarin door mensen of tradities gedwongen, zelfs je eigen aard te verloochenen? Gaandeweg maak je eigen, andere keuzes; dat kan leiden tot veranderingen, scheidingen, uittredingen. . . .
Je rugzakje af en toe eens uitpakken, kan verhelderend zijn op het terrein van God en Kerk. Velen hebben daarmee geworsteld.
In de jaren '60 ontstonden opvattingen als 'God bestaat niet', is een zoethoudertje . . . en zo voort. 'Je bent onnozel als je met God bezig bent.'
De kerk waarin we zijn gedoopt en opgegroeid, blijkt een machtsinstituut.
Steeds nieuwe bronnen komen boven in dit terrein. Soms hebben we woestijn-ervaringen: de zekerheid, fraaiheid, warmte van vroeger ontbreken . . . Wil je er nog wel deel van uitmaken?
In die woestijn hebben we oases, herbergen gevonden. Kerk groeit daar tegen kerkelijke verdrukking in.
Ondanks alle regels.
Dat is de deugd van de creatieve ongehoorzaamheid

Mensen die mij dichter bij bronnen brachten waar ik zelf geen weet van had:
Iemand bijvoorbeeld die mij een mooie nieuwjaarswens stuurde, waar ik veel aan had.
Mensen met wie ik gewerkt heb, ouder wordende mensen, mensen die ik heb mogen begeleiden uit de put te komen.
Marga Klompé: eerste vrouwelijke minister, die als scheikundelerares meisjesclubs oprichtte op middelbare scholen. Doel: duwtje om voor je eigen opvatting uit te komen, frank en vrij; 'aan meepratens hebben we niets.' Zeker, de deugd van de naastenliefde in het gezin is heel belangrijk, maar – zei Marga – wees dienstbaar, maar niet onderdanig; heb zorg voor jezelf, en daarna ook voor anderen. De toekomst van de kerk en de wereld zal afhangen van de rol die de vrouw daarin speelt.

In de jaren '50 getrouwd en 2 kinderen. Toen werk als therapeute seksualiteit en relaties. In dat werk vaak botsingen met het kerkelijk leergezag wat leidde tot boosheid. In het eigen leven nam ik eigen verantwoordelijkheid. In het werk ontmoette ik mensen die zich krampachtig aan de kerkregels wilden houden, leidend tot frustraties en afwijkingen. 'De Kerk is niet God zelf'.

Ook wel twijfel, want ze voelde zich als niet-theoloog wel altijd onzeker, tot contact met . . . :
Han Fortmann.

De Kerk was hem zeer lief en hij zou de kerk niet aan de schandpaal nagelen, maar hij verbaasde zich over het ontbreken van verband tussen kerkelijke leer en praktijk. 'Het moet ons verwonderen dat de Kerk met zo'n ongelofelijk goede boodschap zo hard tegen mensen is'.
Ik heb geleerd van zijn trouw aan de kerk en zijn milde kritiek.

In de jaren '70 en '80 werd God de grote onruststoker. Mensen als Dorothe Sölle en Etty Hillesum maakten diepe indruk.

Het dagboek maakte diepe indruk. Zij schets een God waarmee ik verder kon. 'Soms zit God in een diepe put . Soms kan ik erbij, soms moet ik God opnieuw opgraven'. 'God, jij kunt ons niet helpen, wij moeten jou helpen en jou in onszelf en elkaar opnieuw opgraven . . . '

We kunnen ons optrekken aan mensen.

Anselm Grün:

'Het is het werk van God zelf om ons tot op de bodem van ons zelf te laten vinden'.

De gelijkenis van de schat in de akker gaat daarover: ons diepste zelf vinden we in de vuile grond terug.

Tenslotte:

Spiritualiteit vinden we in onszelf terug, is niet zweverig, kan ook wel eens beangstigend zijn, maar is soms ook bevrijdend.

Het gaat om authentieke mensen, die ook kwetsbaarheid en tekortkomingen durven laten zien.

In de middag spraken we in groepen geanimeerd over de stellingen die ons het meest aanspraken:

1. Voor de religieus ontvankelijke mens is God het zinnebeeld van spiritualiteit. Alle andere uitingen zijn van lager orde.
 2. Spiritualiteit is een woordeloos bidden.
 3. Spiritualiteit is niks voor mij. Ik doe gewoon mijn werk en doe dat zo goed mogelijk.
 4. Spiritualiteit wijst me de weg hoe ik moet omgaan met de scherven in mijn leven en daaruit iets nieuws opbouwen.
 5. Spiritualiteit verandert in iedere fase van het leven. Sommige bronnen drogen op, andere moeten worden aangeboord.
 6. Spiritualiteit is het evenwicht tussen contemplatie en actie.
 7. Spiritualiteit gaat over zingevingsvragen. Niet alleen binnen de religieuze kerkelijke gemeenschappen, maar ook daarbuiten.
 8. De volgende mensen hebben mij bij bronnen gebracht waar ik geen weet van had.
-